

**Sprawozdanie z realizacji Gminnego programu opieki
nad zabytkami gminy Zaniemyśl na lata 2020-2023**

1. Sprawozdanie dotyczy okresu od 01.01.2022 r. do 31.12.2023 r.

2. Zabytki objęte prawnymi formami ochrony na dzień 31.12.2023 r.:

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Datowanie	Nr wpisu do rejestru zabytków
1	Czarnotki	Dwór z oficyną	2 poł. XIX w (dwór 1910 r.)	2634/A z 26.11.1997 r
2	Czarnotki	Park	XVIII/XIX w	1764/A z 31.05.1977 r
3	Jeziory Wielkie	Dwór murowany	poł. XVIII w	1003/Wlkp/A z 29.06.1960 r
4	Jeziory Wielkie	Park	k. XVIII w	1004/Wlkp/A z 31.05.1977 r
5	Łęknio	Pałac	2 poł. XIX w	1439/A z 12.04.1973 r
6	Łęknio	Park z alejami	2 poł. XIX w	1720/A z 23.04.1975 r, 1766/A z 31.05.1977 r
7	Mądre	Kościół pw. św. Jadwigi Śląskiej	1896 – 1897	2625/A z 29.08.1997 r
8	Mądre	Cmentarz przykościelny rzym. - kat.	XIX w	2625/A z 29.08.1997 r
9	Pigłowice	Park	pocz. XIX w/ II poł. XIX w	1792/A z 27.06.1980 r
10	Płaczki	Park	1 poł. XIX – XX w	2013/A z 30.08.1985 r
11	Płaczki	Dwór murowany	1870 r.	2294/A z 14.12.1993 r

12	Polwica	Park	k. XIX w	1765/A z 31.05.1997 r.
13	Polwica	Dwór	poł. XIX, XX w	2280/A z 19.10.1993 r.
14	Śnieciska	Drewniany kościół parafialny pw. św. Marcina	1767 r.	2443/A z 22.12.1932 r.
15	Śnieciska	Dzwonnica drewniana	koniec XIX w	872/Wlkp/A z 14.11.2012 r.
16	Śnieciska	Park	II poł. XIX w.	1790/A z 27.06.1980 r.
17	Wyszakowo	Park	pocz. XX w	2014/A z 20.08.1985
18	Zaniemyśl	Kościół ewangelicki, ob. rzym.-kat. paraf. pw. Niepokalanego Serca NMP	1854 r.	2593/A z 10.06.1996 r.
19	Zaniemyśl	Kościół parafialny pw. św. Wawrzyńca	1840-42	824/A z 3.02.1970 r.
20	Zaniemyśl	Park – ogród przy probostwie	k. XVIII w	1768/A z 31.05.1977 r.
21	Zaniemyśl	Dworek szwajcarski	1815-25	2503/A z 11.12.1953 r.
22	Zaniemyśl	Park na Wyspie Edwarda	pocz. XIX w	2124/A z 11.09.1987 r.
23	Zaniemyśl	Cmentarz ewangelicki	1776-1957	1096/Wlkp/A z 10.07.2020 r.

3. Realizacja Programu

Gminny program opieki nad zabytkami określa kierunki i działania podejmowane przez gminę mające na celu szeroko pojętą ochronę dziedzictwa kulturowego. Opieka nad zabytkami stanowi jeden z obszarów działania władz lokalnych. W okresie sprawozdawczym, za pomocą dostępnych i możliwych instrumentów prawnych, finansowych i społecznych były podejmowane działania, które miały na celu zachowanie dziedzictwa kulturowego na terenie gminy Zaniemyśl. W ostatnich dwóch latach stan ewidencyjny zabytków nieruchomości wpisanych do Wojewódzkiego Rejestru Zabytków nie uległ zmianie.

Zdecydowana większość obiektów zabytkowych w rejestrze zabytków nie stanowi własności Gminy Zaniemyśl. W związku z tym gmina nie ma możliwości bezpośredniego sprawowania opieki nad nimi. Zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, na każdym właścicielu i posiadaczu zabytku spoczywają obowiązki wynikające z zasad sprawowania opieki nad zabytkami. Dbanie o stan zabytku, tym samym ponoszenie nakładów na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane spoczywa na właścicielu i posiadaczu obiektu zabytkowego, dysponującego tytułem prawnym do zabytku. W przypadku jednostki samorządu terytorialnego prowadzenie i finansowanie wspomnianych prac i robót jest zadaniem własnym. Realizacja zadań z zakresu ochrony zabytków przez samorząd gminy przebiega dwutorowo uwzględniając poniższe priorytety:

- 1.) opieka nad zabytkowymi obiektami i obszarami, których właścicielem jest Gmina Zaniemyśl;
- 2.) kształtowanie przestrzeni publicznych oraz ochrona dziedzictwa kulturowego na całym obszarze gminy Zaniemyśl.

W ramach realizacji zadań zgodnych z „Gminnym programem opieki nad zabytkami dla gminy Zaniemyśl na lata 2020 – 2023” w okresie od 01.01.2022 r. do 31.12.2023 r. wykonano:

W ramach określenia warunków współpracy z właścicielami zabytków uaktualniono (zmieniono) uchwałę Rady Gminy w sprawie określenia zasad udzielania pomocy finansowej w formie dotacji właścicielom remontującym obiekty wpisane do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków.

W ramach zahamowania procesów degradacji zabytków i doprowadzenia do poprawy ich stanu zachowania uzyskaliśmy pozwolenia od Wojewódzkiego Wielkopolskiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu na:

- prowadzenie robót budowlanych przy zabytku tj. cmentarzu ewangelickim w Zaniemyślu,
- prowadzenie prac polegających na usunięciu drzewa, które stanowiło zagrożenie dla bezpieczeństwa osób przebywających na terenie parku w Łęknie,
- prowadzenie prac konserwatorskich i restauratorskich przy zabytku tj. Dworku Szwajcarskim na Wyspie Edwarda w Zaniemyślu (przedłużenie terminu wykonania robót).

Zlecono opracowanie czterech projektów dla trzech obiektów zabytkowych, które dotyczyły:

- ogrodzenia zabytkowego parku w Łęknie,
- ogrodzenia zabytkowego cmentarza ewangelickiego w Zaniemyślu,
- ogrodzenia zabytkowego parku w Śnieciskach,
- kaplicy na cmentarzu ewangelickim w Zaniemyślu

Dokonano naprawy uszkodzonego dachu i rynny budynku świetlicy na Wyspie Edwarda w Zaniemyślu.

Udzielono pomocy finansowej Parafii Rzymskokatolickiej pw. św. Marcina w Śnieciskach na renowację trzech obrazów znajdujących się wewnątrz kościoła, który jest wpisany do rejestru zabytków w ramach środków zabezpieczonych w budżecie gminy na rok 2023 w formie dotacji na kwotę 10.000,00 zł.

Pozyskano środki zewnętrzne na opiekę nad zabytkami w formie wstępnej promesy dla trzech obiektów zabytkowych: Kościoła pw. św. Jadwigi Śląskiej w Mądrzem, Kościoła pw. św. Marcina w Śnieciskach i Kościoła pw. św. Wawrzyńca w Zaniemyślu, w kwocie po 147.000,00 zł dla każdego obiektu.

Wykonano nowe ogrodzenie z siatki metalowej zabytkowego parku w Śnieciskach (prace wykonane w II etapach: część północna - tył parku i część wschodnia) i zainstalowano nowe przyłącze energetyczne.

Przeprowadzono prace porządkowe przy obiekcie zabytkowym jakim jest park w Śnieciskach.

W ramach pielęgnacji drzewostanu przy zespole pałacowym w Łęknie zlecono prace polegające na karczowaniu odrostów oraz otrzymano zgodę na wycinkę drzewa.

Z realizacji opieki nad obiektami zabytkowymi, których właścicielem jest Gmina Zaniemyśl:

- uzyskano wstępną promesę z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków na kwotę 392.000,00 zł oraz dotację ze starostwa powiatowego na kwotę 850.000,00 zł na prace konserwatorskie i restauratorskie przy Dworku Szwajcarskim na Wyspie Edwarda w Zaniemyślu,

- uzyskano wstępną promesę z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków na kwotę 490.000,00 zł na ujednolicenie ogrodzenia parku w Łęknie,

- przy zespole pałacowo – parkowym w Łęknie przeprowadzone zostały prace związane z bieżącą pielęgnacją drzewostanu,

- uzyskano pozwolenie na zabezpieczenie kaplicy na cmentarzu ewangelickim przy ulicy Śremskiej w Zaniemyślu.

4. Podsumowanie

Na podstawie analizy można stwierdzić, iż cele były realizowane w miarę możliwości finansowych. Dalsze działania z zakresu zachowania dziedzictwa kulturowego będą kontynuowane w obiektach będących własnością Gminy Zaniemyśl. Planowane są również działania w związku z uzyskaniem dotacji w ramach Rządowego Programu Opieki nad Zabytkami (dot. ogrodzenia zabytkowego parku w Łęknie oraz dworku szwajcarskiego na Wyspie Edwarda Raczyńskiego w Zaniemyślu).

Planowane jest również, że w 2024 r. trzy zabytkowe kościoły z terenu gminy (kościół w Zaniemyślu, Śnieciskach i Mądrych) otrzymają wsparcie finansowe z budżetu gminy wraz z uzyskaną dotacją z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków, które zostanie przeznaczone na działania konserwatorsko-restauratorskie.

WÓJT

Grzegorz Grała

Przedstawiono na komisji wspólnej w dniu 9.09.2024 r.

